

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Tekst ujednoczony

Katowice, dnia 10 maja 2011 r.

**Pan
Zygmunt Łukaszczyk
Wojewoda Śląski**

LKA-4100-01-01/2011/P/10/137

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach (zwanym dalej „Urzędem”) w zakresie wykonania budżetu państwa w 2010 r. w części 85/24 – województwo śląskie.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli z dnia 9 maja 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami działalność Urzędu w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

- I. Wojewoda Śląski, na podstawie ustawy budżetowej na 2010 r., decyzją z dnia 18 lutego 2010 r. ustalił dochody i wydatki województwa śląskiego na 2010 r. (cz.85/24 - budżetu państwa).

Informacje o planowanych i ostatecznych kwotach dochodów i wydatków do jednostek samorządu terytorialnego (zwanymi dalej „jst”) oraz dysponentów niższego stopnia przekazano z zachowaniem terminów, określonych w art. 143 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych² i § 3 ust. 3 rozporządzenia z dnia 24 lipca

¹ Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

2006 r. w sprawie planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, przekazywania dotacji celowych i przekazywania pobranych dochodów związanych z realizacją tych zadań³.

- II. NIK pozytywnie ocenia wykonanie dochodów budżetowych w 2010 r. przez dysponenta części 85/24 województwo śląskie w kwocie 225 984 tys. zł, które były większe od planowanych o 2 627 tys. zł (o 1,2 %) oraz mniejsze o 965 tys. zł (o 0,2 %) od zrealizowanych w 2009 r.

Plan dochodów przekroczone przede wszystkim uzyskując większe, niż planowano:

- 1) dochody związane z realizacją przez jst zadań zleconych z zakresu administracji rządowej o 9 044 tys. zł, w zakresie:

- a) gospodarki gruntami i nieruchomościami (dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa, rozdział 70005 - Gospodarka gruntami i nieruchomościami) o kwotę 6 522 tys. zł (o 5,9%) w związku ze sprzedażą nieruchomości Skarbu Państwa (w tym w trybie przetargów nieograniczonych) i zawarciem nowych umów o oddanie gruntów w użytkowanie wieczyste. Plany te przekroczone w związku z aktualizacją opłat z tytułu użytkowania wieczystego, zwiększeniem liczby użytkowników przekształcających prawo użytkowania wieczystego w prawo własności oraz wyegzekwowaniem zaległości z tytułu opłat za wieczyste użytkowanie nieruchomości,
- b) pomocy społecznej (dział 852 – Pomoc społeczna, 85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego) o kwotę 2 522 tys. zł, z tytułu spłaty przez dłużników alimentacyjnych należności na rzecz gmin.

- 2) dochodów z tytułu różnych opłat (dział 851 - Ochrona zdrowia, rozdział 85133 - Inspekcja Farmaceutyczna) o 349 tys. zł (o 38,6 % planu). Przekroczenie planu tych dochodów wynikało głównie z większej liczby nowych aptek i punktów aptecznych na terenie województwa.

W 2010 r. nie zrealizowano planowanych dochodów z tytułu grzywien i kar pieniężnych na łączną kwotę 10 126 tys. zł (13,3 % planu), w tym:

³ Dz. U. Nr 135, poz. 955.

- 1) 1 269 tys. zł (14,1 % planu) od osób prawnych i jednostek organizacyjnych (dział 600 – Transport i łączność, rozdział 60055 – Inspekcja Transportu Drogowego) w związku z mniejszą ilością kontroli zakończonych wydaniem decyzji o nałożeniu kary pieniężnej (pomimo większej niż zaplanowano ilości kontroli w 2010 roku) oraz słabą skutecznością egzekucji należności przez urzędy skarbowe,
- 2) 8 934 tys. zł (13,5 % planu) od osób fizycznych (dział 750 Administracja publiczna, rozdział 75011 – Urzędy Wojewódzkie).

W strukturze zrealizowanych dochodów największy udział (60,0 %) miały dochody zrealizowane przez jst w ramach zadań z zakresu administracji rządowej, które wykonano w kwocie 131 008 tys. zł, a największą ich część stanowiły dochody w dziale 700 – Gospodarka mieszkaniowa (51,5 % zrealizowanych dochodów ogółem w 2010 r.). Podobnie jak w latach ubiegłych duży udział (32,4 %) miały dochody zrealizowane przez Urząd, jako dysponenta III stopnia, w tym dochody w dziale 750 - Administracja publiczna, przy czym ich udział w dochodach ogółem w stosunku do lat ubiegłych ulega stałemu zmniejszeniu z 38,2 % w 2008 r. i 35,5 % w 2009 r. do 32,4 % w 2010 r.

III. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację dochodów budżetowych przez dysponenta III stopnia.

Zaplanowane na 2010 r. w czterech działach dochody w kwocie 81.577 tys. zł, wykonano w wysokości 73.251,2 tys. zł (89,8 %). Największej kwoty, 8.934 tys. zł, dochodów nie wykonano w dziale 750, w rozdziale 75011 *Urzędy wojewódzkie § 0570 Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych*.

Z wyjaśnień Głównego Księgowego Budżetu Urzędu, zwanego dalej *Głównym Księgowym Urzędem*, wynika, że główną tego przyczyną było mniej efektywne dochodzenie należności przez organy egzekucyjne, przy czym tytułami wykonawczymi objęto 92,0 % z kwoty 68.028,9 tys. zł zaległości na koniec 2010 r.

Na podstawie badania celowo dobranej próby 20 dochodów z działów 710 i 750 na łączną kwotę 139,8 tys. zł stwierdzono, że ustalono je prawidłowo oraz terminowo przekazywano na rachunek dochodów centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa. Jednocześnie NIK stwierdziła nieprawidłowości:

- 1) w 9 z nich, na kwotę 53,3 tys. zł (38,1 %), dotyczące terminowości podejmowania czynności w zakresie dochodzenia należności, w tym:
 - a) w przypadku 5 należności, na łączną kwotę 32,3 tys. zł, upomnienia wystawiono 24, 46, 52, 69 i 76 dni po upływie terminów płatności, a tytuły wykonawcze –

odpowiednio 80, 75, 80, 29 i 75 dni po upływie terminów płatności, wynikających z upomnień,

- b) w przypadku 4 należności, na łączną kwotę 21 tys. zł, upomnienia wystawiono 12, 67, 95 dni oraz 4 lata i 14 dni po upływie terminów płatności, a tytułów wykonawczych nie wystawiono, pomimo że w pierwszym i trzecim przypadku należności uiszczono odpowiednio 77 i 21 dni po upływie terminów płatności wynikających z upomnień, w drugim przypadku należności nie uiszczono, a w czwartym przypadku należność rozłożono na raty 95 dni po upływie terminu płatności wynikającego z upomnienia.

Przeszło czteroletnie opóźnienie w dochodzeniu jednej należności, wynikającej z decyzji o zwrocie kosztów wydalenia cudzoziemca, spowodował niedopatrzeniem pracownik Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców, który nie przekazał ww. decyzji do Oddziału Dochodów Budżetowych. Odpowiedzialny za pozostałe opóźnienia Główny Księgowy Urzędu wyjaśnił, że działania polegające na przymusowym ściąganiu należności należy podejmować bardzo ostrożnie, a niezwłoczne wszczynanie postępowań egzekucyjnych niesie ryzyko powstania wysokich kosztów z tego tytułu,

- 2) w 12 z nich, dotyczące poprawności formalnej dowodów księgowych i ewidencjonowania w księgach rachunkowych, co szczegółowo opisano w pkt VIII niniejszego wystąpienia pokontrolnego,
- 3) nieujęcia w księgach rachunkowych kwot wynikających z 74 decyzji o zwrocie kosztów wydalenia cudzoziemców na sumę 84,9 tys. zł, które stały się ostateczne w 2009 r. i w 2010 r., z naruszeniem art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1997 r. o rachunkowości⁴. Wskutek powyższego należności z tego tytułu nie ujęto w sprawozdaniach Rb-27.

Główny Księgowy Urzędu wyjaśnił, że ww. dochody budżetowe mają charakter wątpliwy z uwagi na ich specyfikę, która nie pozwala na prowadzenie skutecznej egzekucji w stosunku do cudzoziemców przebywających poza granicami Polski. Powołał się również na zasadę ostrożności, odzwierciedloną w art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, która zabrania uwzględniania w wyniku finansowym wątpliwych przychodów. Ponadto nadmienił, że należności z tytułu zwrotu kosztów wydalenia cudzoziemców są ujmowane w księgach rachunkowych w momencie

⁴ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm., zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”.

dokonania ich zapłaty.

Powyższe stanowisko nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż ww. przepis ustawy o rachunkowości dotyczy wątpliwych, pozostałych przychodów operacyjnych i zysków nadzwyczajnych, do których nie zalicza się przychodów z tytułu dochodów budżetowych. Poza tym zasada ostrożności nie zwalnia z obowiązku ujmowania w księgach rachunkowych należności, których wyegzekwowanie jest utrudnione, a jedynie wyraża konieczność aktualizacji wartości tych aktywów.

IV. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2010 r., należności w kwocie 498 156 tys. zł były większe o 25,2 % w porównaniu do stanu na koniec 2009 r. (397 744 tys. zł). Najwięcej, o 296 411 tys. zł (o 46,6 %), wzrosły należności w dziale 852 – Pomoc społeczna, głównie z tytułu zaliczek alimentacyjnych (§ 2350), co wynikało z nadal niskiej efektywności prowadzonych przez jst działań windykacyjnych wobec dłużników. Przyczyną tego był głównie brak majątku dłużników, ich bezrobocie, wyjazdy poza granice kraju lub niemożność ustalenia ich miejsca pobytu. Ww. wzrost spowodowało również jednorazowe przypisanie odsetek od dłużników alimentacyjnych oraz kumulacja należności wynikająca z wydanych wcześniej decyzji oraz wykazane w kontroli NIK błędy w sprawozdaniach jst.

W 2010 r. przypisano należności z tytułu mandatów karnych kredytowanych w łącznej kwocie 72.454 tys. zł (o 3,6 % mniej niż w roku ubiegłym). W okresie tym wydano 318 decyzji o udzieleniu ulgi w spłacie należności z tytułu mandatów karnych kredytowanych, w tym 40 o umorzeniu należności na kwotę 18,9 tys. zł, 266 decyzji o rozłożeniu na raty należności na kwotę 143,7 tys. zł oraz 12 decyzji o odroczeniu terminu płatności należności na kwotę 6 tys. zł. W 2010 r. przedawnieniu uległy należności z powyższego tytułu w łącznej kwocie 11.975,5 tys. zł, z powodu – jak wyjaśnił Dyrektor Generalny Urzędu – bezskutecznej egzekucji. Na koniec okresu objętego kontrolą zaległości z tytułu mandatów karnych kredytowanych wyniosły 68.019,7 tys. zł, w tym zaległości powstałe w 2010 r. – 32.794,3 tys. zł (48,2 %), a zaległości powstałe przed 2010 r. – 35.225,4 tys. zł (51,8 %).

NIK pozytywnie ocenia terminowość wystawiania tytułów wykonawczych, gdyż z 307 471 tytułów wykonawczych na łączną kwotę 42,8 mln zł, w terminie do 60 dni od daty ukarania Urząd wydrukował 94,6 % tytułów wykonawczych.

V. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia realizację wydatków budżetowych dysponenta części 85/24 województwo śląskie w 2010 r. (w tym sfinansowanych z rezerw celowych).

Wydatki ogółem wykonano w kwocie 2 523 102 tys. zł, co stanowiło 97,8 % planu po zmianach. Największy udział w zrealizowanych wydatkach stanowiły dotacje wykonane w łącznej kwocie 2 256 081,9 tys. zł (97,8 % planu po zmianach), w tym:

- 2 053 842,5 tys. zł (97,6 % planu) dotacji dla jst,
- 202 239,4 tys. zł (99,9 % planu) pozostałych dotacji.

W trakcie badania wydatków na dotacje dla jst, którym objęto kwotę 199 167,3 tys. zł, (9,7 % dotacji dla jst wykonanych w 2010 r. – w tym dotacji na: odbudowę infrastruktury komunalnej po powodzi, akcję przeciwpowodziową, usuwanie skutków awarii energetycznej, stabilizację osuwisk, zakup i modernizację kolejowych pojazdów szynowych, realizację programu „Radosna szkoła”, pomoc dla rodzin rolniczych poszkodowanych w wyniku powodzi, realizację programu na rzecz społeczności romskiej, zadania związane z zakończeniem służby zastępczej, zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, na opłacanie składek zdrowotnych dla bezrobotnych bez prawa do zasiłku lub stypendium oraz współfinansowanie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013), stwierdzono m.in.:

- 1) Przekazanie gminom i powiatom, w okresie od 21 maja do dnia 8 lipca 2010 r. (w dniu 9 lipca 2010 r. wszedł w życie art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 24 czerwca 2010 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z 2010 r.⁵), dotacji na zadania własne w łącznej kwocie 19 942,5 tys. zł (w dziale 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, rozdziale 75478 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych) na prowadzenie akcji przeciwpowodziowej, bez wymaganych art. 150 ww. ustawy o finansach publicznych stosownych umów. Umowy takie przesłano w dniu 1 grudnia 2010 r. do gmin i powiatów, którym przekazano ww. dotacje na akcję powodziową (dopiero po prawie 6 miesiącach od dnia przekazania tych dotacji) po otrzymaniu pisma Sekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji (BUSKZ-III-5091-6/10 z dnia 30 listopada 2010 r.), skierowanego do Wojewodów Lubelskiego, Śląskiego i Świętokrzyskiego. W piśmie tym przypominano, że udzielenie ww. dotacji przed dniem 9 lipca 2010 r., na realizację zadań własnych jst, powinno uwzględniać warunek określony w art. 128

⁵ Dz. U. Nr 123, poz. 835 ze zm.

ust. 2 ww. ustawy o finansach publicznych (ograniczenie kwoty dotacji do 80 % kosztów realizacji zadania). Tak późne przekazanie ww. umów, wraz z żądaniem uwzględnienia w nich kwot środków własnych jst (które stanowić miały minimum 20 % wszystkich kosztów akcji), spowodowało m.in. (wg otrzymanych wyjaśnień z jst) konieczność zwrotu części dotacji, z uwagi na późne otrzymanie umowy o dotacje (niepodpisanie otrzymanych umów skutkowałoby koniecznością zwrotu 100 % tych dotacji), niewykorzystanie całości otrzymanych dotacji, konieczność pokrycia części tych kosztów ze środków własnych jst pod koniec roku.

Jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu (który wydał dyspozycje przekazania ww. dotacji dla jst), rozdział i przekazanie ww. dotacji nastąpiło niezwłocznie po otrzymaniu środków finansowych na prowadzenie akcji przeciwpowodziowej z budżetu (zgodnie z zaleceniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji), a przekazanie ww. umów nastąpiło w dniu 1 grudnia 2010 r., ponieważ do tej daty nie było jasno sprecyzowanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji zasad przyznawania tego wsparcia.

Zdaniem NIK, powyższe wyjaśnienia w sprawie zbyt późnego przekazania umów nie zasługują na uwzględnienie, ponieważ już w dniu 8 czerwca 2010 r. (w piśmie BUSKŻ-5900-4-1/10) Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji wskazał m.in. jakie koszty mogą być sfinansowane przez jst ze środków finansowych przekazywanych w wysokości do 100 tys. zł oraz, że przy wykorzystywaniu tej pomocy jst winny przestrzegać przepisów art. 128 ww. ustawy o finansach publicznych.

- 2) Przekazanie z opóźnieniem samorządowi województwa śląskiego środków na realizację zadań inwestycyjnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 w łącznej kwocie 3 082,0 tys. zł (dział 010 *Rolnictwo i łowiectwo*, rozdział 01008 *Melioracje wodne* §§ 6510, 6518 i 6519 oraz § 6517). W 2010 r. na finansowanie wyprzedzające, współfinansowanie i pokrycie wydatków niekwalifikowanych (podatek VAT) zadań realizowanych w ramach działania 125 *Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi PROW 2007-2013*. Urząd przekazał z rezerwy celowej poz. 8 łączne dotacje w kwocie 4 127,8 tys. zł, z czego 2 214,7 tys. zł z rezerwy celowej poz. 8 z budżetu (w ww. paragrafach 6510, 6518 i 6519) i 1 913,1 tys. zł z rezerwy celowej poz. 98 z budżetu środków UE (§ 6517).

Z ww. kwoty, 3 082,0 tys. zł (74,7 %) Urząd przekazał dopiero po przeszło dwóch miesiącach od uruchomienia środków przez Ministra Finansów. Przyczyną powyższej zwłoki było żądanie przez Urząd od Marszałka Województwa Śląskiego zawarcia porozumienia w powyższej sprawie, co było niezgodne z art. 10 a ust. 4 i 7 ustawy z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej⁶, zgodnie z którym ww. porozumienie w sprawie przekazywania środków z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie zadań wymagane było jedynie w przypadku braku decyzji Marszałka o przyznaniu pomocy. W tej sprawie Marszałek Województwa Śląskiego, w uzgodnieniu z Wojewodą, takie decyzje wydał wcześniej. Opóźnienie, wynikające z bezpodstawnego domagania się zawarcia porozumienia, wg informacji Marszałka Województwa Śląskiego, skutkowało opóźnieniem realizacji zadań oraz powstaniem zobowiązań wymagalnych z tytułu nieterminowej płatności za wykonane roboty. Oprócz powodzi z maja i czerwca 2010 r. (która opóźniła prowadzenie robót hydrotechnicznych), również ww. opóźnienie w przekazywaniu dotacji skutkowało wykorzystaniem ww. dotacji na współfinansowanie tego programu na poziomie 90,7 % planu po zmianach (2443,0 tys. zł).

Osobą odpowiedzialną za powyższą nieprawidłowość jest Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu Urzędu, która wyjaśniła m.in., że wnioskuje o zawarcie stosownego porozumienia, nie posiadając informacji o wydaniu przez Marszałka Województwa Śląskiego decyzji o przyznaniu pomocy, celem niedopuszczenia do przyznania lub przekazania środków na realizację zadań wspólnej polityki rolnej bez zachowania procedur przy uruchamianiu tych środków.

NIK nie akceptuje stanowiska zawartego w ww. wyjaśnieniach Dyrektora Wydziału Finansów i Budżetu Urzędu, ponieważ przekazywanie dotacji w ramach tego samego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 na realizację działania *Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa przez scalanie gruntów* (dział 010 *Rolnictwo i łowiectwo*, rozdział 01005 *Prace geodezyjno urządzeniowe na potrzeby rolnictwa* §§ 2118, 2119 i 6419) w łącznej kwocie 2 143,0 tys. zł (99,8% planu) odbywało się na podstawie decyzji Marszałka Województwa Śląskiego o przyznaniu pomocy finansowej na realizację tych zadań.

⁶ Dz. U. Nr 187, poz. 1381 ze zm.

3) Przekazywanie gminom dotacji na zwrot podatku akcyzowego, zawartego w cenie oleju napędowego, wykorzystywanego do produkcji rolnej, z następującymi nieprawidłowościami i uchybieniami:

a) Urząd ww. dotacje przekazywał na rachunki jst na 2 i 7 dni przed otrzymaniem od Ministra Finansów środków na ten cel, co było niezgodne z § 3 ust. 6 ww. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2006 r., który stanowi, że Wojewoda przekazuje ww. środki na rachunki jst w terminie 2 dni od dnia otrzymania środków na dotacje. W 2010 r. Urząd przekazał gminom ww. dotacje w kwotach: 6 357,6 tys. zł w dniu 18 maja i 5 573,0 tys. zł w dniu 17 listopada, choć środki na ten cel Wojewoda otrzymał odpowiednio 20 maja i 24 listopada 2010 r. Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu Urzędu wyjaśniła, że w związku z niewykorzystaniem w pełni środków budżetowych przez poszczególne wydziały Urzędu i w konsekwencji wysokim stanem środków na koncie Wojewody, była możliwość wcześniejszej wypłaty dotacji na zwrot podatku akcyzowego.

NIK ocenia powyższe działania jako nierzetelne, świadczące o niedostosowaniu wysokości zgłoszonych Ministrowi Finansów potrzeb na środki budżetowe do faktycznych potrzeb w zakresie ponoszonych wydatków.

b) Urząd z opóźnieniem od jednego do dwunastu dni, w stosunku do terminu określonego w § 6 ust. 2 pkt. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2006 r. w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowania w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę⁷, przesłał Ministrom Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Finansów okresowe zbiorcze rozliczenie dotacji i zbiorcze sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji wypłat zwrotów podatku akcyzowego oraz roczne zbiorcze rozliczenie dotacji celowej i roczne zbiorcze sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji wypłat producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego.

Zastępca Dyrektora Wydziału Infrastruktury Urzędu wyjaśnił, że ww. opóźnienia spowodowało niedotrzymywanie przez jst terminów składania materiałów do sporządzania tych sprawozdań oraz otrzymywanie korekt do tych materiałów.

⁷ Dz. U. Nr 160, poz. 1132 ze zm.

NIK nie wnosi uwag do zawarcia i realizacji umowy zawartej przez Wojewodę z Narodowym Funduszem Zdrowia o udzielenie dotacji na finansowanie zadań zespołów ratownictwa medycznego (rozdział 85141 §2840) na kwotę 187 586 tys. zł, stanowiącą 92,6% łącznej kwoty planowanych innych dotacji.

VI. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia realizację wydatków budżetowych Urzędu, jako dysponenta III – stopnia⁸, ze względu na stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia, a mianowicie:

1. Urząd w 2010 r. zakupił nowe pojazdy samochodowe za łączną kwotę 620.460,48 zł (30,12 % wykonanych wydatków majątkowych w rozdziale 75011 „Urzędy Wojewódzkie”), z czego jako niecelowe lub niegospodarne NIK ocenia wydatkowanie kwoty 306.782 zł (49,4 %), na którą składają się wydatki na zakup:

a) pojazdu osobowego marki Skoda SuperB o numerze rejestracyjnym SK 7200T, o wartości brutto 161.907 zł. Pojazd ten, nabyty na wniosek z dnia 20 stycznia 2010r.⁹, uzasadniony koniecznością odnowy taboru samochodowego (umowę zawarto 15 lutego 2010 r.¹⁰), przeznaczono na potrzeby Wojewody Śląskiego, który wcześniej wykorzystywał samochód osobowy marki Skoda SuperB, o numerze rejestracyjnym SK 7000P.

Zdaniem NIK zakup nowego pojazdu był niecelowy, gdyż poprzedni pojazd o wartości 134.305,80 zł brutto¹¹, wykorzystywany przez Wojewodę od przeszło roku (od dnia 31 grudnia 2008 r.) był pojazdem w pełni sprawnym, objętym umowną 2-letnią gwarancją na jego prawidłowe funkcjonowanie. W związku z powyższym NIK nie zgadza się ze stanowiskiem przedstawionym w wyjaśnieniach Wojewody oraz innych pracowników Urzędu, że koniecznym był zakup dla potrzeb Wojewody drugiego pojazdu spełniającego funkcję pojazdu rezerwowego, tym bardziej że Urząd w swej flocie samochodowej posiadał około 20 innych sprawnych pojazdów. Ponadto należy podkreślić, że wydatku tego dokonano z naruszeniem § 2 zarządzenia nr 155/1/09 Dyrektora Generalnego

⁸ wykonanie wydatków budżetowych w 2010r. wyniosło 86.171 tys. zł, w tym 78.481 tys. zł w rozdziale 75011 „Urzędy Wojewódzkie”. Wykonanie wydatków majątkowych (inwestycyjnych) wyniosło 2.657 tys. zł, w tym 2.060 tys. zł w rozdziale 75011 „Urzędy Wojewódzkie”.

⁹ wniosek złożony przez Dyrektora Biura Dyrektora Generalnego oraz Dyrektora Biura Inwestycji, Zamówień Publicznych i Logistyki, zatwierdzony do realizacji przez Wojewodę

¹⁰ Wykonawca obciążył Urząd fakturą VAT nr FV/AN/142/10 z dnia 21 kwietnia 2010r., wydatek zadekretowano w rozdziale 75011 § 6060

¹¹ wartość początkowa pojazdu wykazana w ewidencji środków trwałych, pojazd nabyto na podstawie umowy zawartej dnia 10 listopada 2008r. za kwotę 132.000 zł brutto

ŚUW¹², zgodnie z którym samochody służbowe ŚUW podlegają wymianie m.in. gdy czas eksploatacji przekracza 7 lat lub gdy stan licznika przekracza 300.000 km¹³. Odpowiedzialność za powyższy zakup ponoszą jego wnioskodawcy i zarazem osoby, które zawarły umowę z Wykonawcą (Dyrektor Biura Dyrektora Generalnego i Dyrektor Biura Inwestycji, Zamówień Publicznych i Logistyki) oraz z tytułu braku właściwego nadzoru Dyrektor Generalny.

- b) pojazdu terenowego marki NISSAN PATHFINDER, o numerze rejestracyjnym SK 3200T, o wartości brutto 144 875 zł. Pojazd ten nabyto na wniosek z dnia 12 stycznia 2010 r., uzasadniony potrzebami służb Wojewody, związanymi z akcjami kryzysowymi¹⁴. Z ustaleń wynika, że samochód ten nie był wykorzystywany zgodnie z celem, na który został zakupiony i tym samym wydatkowanie środków na jego zakup należy ocenić jako działanie niegospodarne. Stwierdzono, że przedmiotowy pojazd wykorzystywał przede wszystkim Dyrektor Generalny Urzędu do podróży niezwiązanych z zarządzaniem kryzysowym, w tym między innymi do służbowych wyjazdów na zawody narciarskie, czy inne często weekendowe imprezy plenerowe bądź do podróży do miejsca swojego zameldowania. Znajduje to odzwierciedlenie w złożonych w toku kontroli NIK wyjaśnieniach Dyrektora Generalnego oraz przedłożonej przez niego dokumentacji, a także w kartach drogowych i kartach eksploatacyjnych tego pojazdu, jak również w wyjaśnieniach osoby odpowiedzialnej za ten pojazd – kierowcy Dyrektora Generalnego, który zeznał m.in., że „(...) *na kartach eksploatacyjnych pojazdu Nissan nr 3200T jest wpisany jako kierowca Pan Falgier, gdyż to on głównie użytkował ten pojazd. Ja również w niektórych miesiącach prowadziłem ten pojazd, co jest odzwierciedlone na kartach eksploatacyjnych. Podsumowując pojazd użytkowany był bądź wyłącznie przez Pana Falgiera bądź ja jako kierowca wiozłem pana Falgiera.*” W złożonych wyjaśnieniach Dyrektor Generalny nie wskazał ani jednego przypadku wykorzystania pojazdu na cele związane z zarządzaniem kryzysowym. Z kolei

¹² z dnia 2 stycznia 2009r. w sprawie zasad gospodarowania oraz korzystania z taboru samochodowego – obowiązującego w ŚUW w badanym okresie – zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Biura Inwestycji, Zamówień Publicznych

¹³ w dniu 3 marca 2011r. stan licznika pojazdu Skoda SuperB nr rej. SK 7000P wynosił 111.160 km

¹⁴ wniosek złożony został przez Dyrektora Generalnego oraz Dyrektora Biura Inwestycji, Zamówień Publicznych i Logistyki, zatwierdzony do realizacji przez Wojewodę. Umowę zawarto dnia 25 lutego 2010r. Umowę ze strony zamawiającego podpisał Dyrektor Generalny i Dyrektor Biura Dyrektora Generalnego. Wykonawca obciążył Urząd fakturą VAT nr 1-6540 z dnia 25 lutego 2010r., wydatek zadekretowano w rozdziale 75011 § 6060

kierowca Dyrektora Generalnego wyjaśnił, iż „jazdy wymagające samochodu terenowego nie odbywały się często, były to sporadyczne kursy”, a powołany na świadka Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego po uzyskaniu informacji, że przesłuchanie będzie dotyczyć nabycia i wykorzystania przez Urząd samochodów terenowych, odmówił składania zeznań. Ponadto dokumentacja przebiegu pojazdu wskazuje, że pracownicy Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w ogóle nie korzystali w minionym roku z tego pojazdu.

Wojewoda w przedmiotowym zakresie wyjaśnił, że „(...) w przypadku Dyrektora Generalnego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, zamieszkującego ok. 60 km od siedziby pracodawcy - bez możliwości bezpośredniego połączenia środkami komunikacji masowej z miejscem świadczenia pracy - jego dyspozycyjność może być spełniona wyłącznie pod warunkiem zapewnienia mu niezbędnych środków technicznych w tym w szczególności samochodu oddanego do jego dyspozycji”.

NIK zwraca jednak uwagę, że dla zapewnienia tej dyspozycyjności nie był konieczny zakup samochodu terenowego (z napędem 4 x 4), z przeznaczeniem do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych, a ponadto Dyrektor Generalny dysponował w tym okresie służbowym pojazdem marki Opel Insignia, (o wartości początkowej 126.001,60 zł), nabytym przez Urząd zgodnie z umową z dnia 24 listopada 2009 r.

Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości ponoszą jego wnioskodawcy - Dyrektor Generalny (który również podpisał umowę ze sprzedawcą) oraz Dyrektor Biura Inwestycji, Zamówień Publicznych i Logistyki.

Ponadto NIK zwraca uwagę na niespójność niektórych wyjaśnień Dyrektora Generalnego z innymi ustaleniami, dotyczącymi użytkowania przedmiotowego pojazdu. Dyrektor Generalny wyjaśnił, że tankowanie pojazdu w dniu 4 czerwca 2010 r. (piątek) o godz. 21.19 związane było z uczestnictwem w imprezie „Dzień Samorządowca”, która odbyła się w świetlicy gminnej w Wieszowie. Ustalono jednak, że w tym dniu, zarówno Dyrektor Generalny, jak i jego kierowca przebywali na urloпах wypoczynkowych, a organizator przedmiotowej imprezy wyjaśnił, że „(...) Pan Łukasz Falgier nie został zaproszony na ww. uroczystości, a tym samym nie uczestniczył w spotkaniu”. Ponadto w dniu 1 maja 2010 r. (sobota) tankowanie pojazdu o godz. 17.23 Dyrektor Generalny uzasadnił uczestnictwem w imprezie zorganizowanej w Skansenie Górniczym „Królowa

Luiza” – Oddział Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze, którego Dyrektor wyjaśnił, że *„ani mnie, ani kierownikowi Skansenu, nic nie wiadomo aby ktokolwiek ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego był obecny na tej imprezie”*.

Zdaniem NIK powyższe przypadki mogą świadczyć o wykorzystywaniu przez Dyrektora Generalnego przedmiotowego pojazdu również do innych celów niż służbowe, pomimo braku zawarcia odpowiedniej umowy w tym zakresie.

2. NIK negatywnie ocenia zamontowanie w 2010 r. w pojazdach marki Skoda SuperB nr rej. SK 7200T oraz marki NISSAN PATHFINDER nr rej. SK 3200T sygnalizacji świetlno–dźwiękowej, zastrzeżonej dla pojazdów uprzywilejowanych, pomimo nieposiadania przez Urząd odpowiednich zezwoleń, wydawanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych¹⁵. Powyższe zasługuje na krytykę w szczególności ze względu na fakt, że Dyrektor Generalny Urzędu już w dniu 30 marca 2007 r. wystąpił z wnioskiem do MSWiA o wydanie zezwoleń na uprzywilejowanie czterech pojazdów, który rozpatrzono odmownie. Następnie Wojewoda Śląski wystąpił z wnioskiem z dnia 30 marca 2010 r. o wydanie zezwoleń na uprzywilejowanie pojazdów marki Skoda SuperB nr rej. 7000P oraz marki Mercedes VIANO nr rej. SK 0004, ponownie otrzymując odmowną decyzję¹⁶, w której Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji wskazał m.in., że *„(...) zgodnie z art. 53 ust.1 pkt. 12 ww. ustawy¹⁷ zezwolenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji może zostać udzielone jedynie jednostkom, których pojazdy, proponowane do uprzywilejowania w ruchu drogowym, będą używane w związku z ratowaniem życia lub zdrowia ludzkiego (...). Nie można się również zgodzić z przytoczoną przez Wojewodę Śląskiego argumentacją, zgodnie z którą wskazane we wniosku pojazdy powinny uzyskać status uprzywilejowanych, ponieważ często służą do transportu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe. W obecnym stanie prawnym takie zastosowanie samochodów nie stanowi podstawy do nadania im uprzywilejowania w ruchu drogowym (...)*. W dniu 8 marca 2011 r., w toku kontroli NIK, Wojewoda Śląski po raz kolejny zwrócił się do MSWiA o wydanie zezwoleń na uprzywilejowanie pojazdów marki Skoda Superb nr rej. SK 7000P i Mercedes Viano nr rej. SK 0004P – których uprzywilejowania MSWiA odmówiło wcześniej decyzją z dnia 30 czerwca 2010 r. oraz na uprzywilejowanie pojazdu marki NISSAN

¹⁵ o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt. 12 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2005r. Nr 108, poz. 908 ze zm.)

¹⁶ decyzja nr 620/2010 z dnia 30 czerwca 2010r.

¹⁷ w/w ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym

PATHFINDER nr rej. 3200T. Decyzją z dnia 8 kwietnia 2011 r. MSWiA odmówiło uprzywilejowania pojazdu terenowego, a w zakresie pojazdów marki Skoda SuperB i marki Mercedes Viano postępowanie umorzono.

Pomimo ww. odmownych decyzji MSWiA, w toku kontroli stwierdzono, że m.in. pojazd marki Skoda Superb nr rej. SK 7000P wyposażony jest w sygnalizację świetlno-dźwiękową zastrzeżoną dla pojazdów uprzywilejowanych.

Odnosząc się do wyjaśnień kierownictwa Urzędu, złożonych w powyższym zakresie, w tym wyjaśnień Wojewody, że „w związku z koniecznością wykorzystywania floty samochodowej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w kolumnach rządowych oraz w trakcie zdarzeń kryzysowych na terenie województwa, montaż sygnałów dźwiękowych i świetlnych w wybranych pojazdach ŚUW był praktyką stosowaną od lat” oraz odnośnie pojazdu marki Skoda Superb nr rej. SK 7000P, że „we wcześniejszym okresie funkcjonowania Urzędu również były instalowane takie sygnalizacje, w związku z czym zamontowaliśmy tą sygnalizację niejako z automatu”, zdaniem NIK fakt, że sygnalizacje dźwiękowe i świetlne montowano wcześniej również w innych pojazdach Urzędu, nie może stanowić usprawiedliwienia dla nielegalnego montażu kolejnych sygnalizacji, bowiem jest to niezgodne z art. 66 ust. 4 pkt. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.

W świetle powyższego NIK jako niecelowy i niegospodarny ocenia zakup przez Urząd w 2010 r. sygnalizacji świetlno-dźwiękowej, zastrzeżonej dla pojazdów uprzywilejowanych, za łączną kwotę 5.612 zł¹⁸ oraz jako nielegalny jej montaż w pojazdach Urzędu.

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponoszą: p.o. kierownik Oddziału Transportu, Dyrektor Biura Inwestycji, Zamówień Publicznych i Logistyki, w skład którego wchodził Oddział Transportu oraz Dyrektor Generalny, któremu zgodnie z § 5 ust. 1 pkt. 14 i ust. 3 Statutu Urzędu¹⁹, podporządkowane było ww. Biuro.

¹⁸ nabytej zgodnie z fakturami VAT nr 30/10 z dnia 30 kwietnia 2010r. i nr 45/10 z dnia 17 czerwca 2010r. wystawionymi przez firmę „(...)” z/s Katowice na rzecz Zakładu Obsługi ŚUW, który następnie obciążył tymi kosztami ŚUW

¹⁹ stanowiący załącznik do zarządzenia Nr 149/09 Wojewody Śląskiego z dnia 4 czerwca 2009 r. w sprawie nadania Statutu Śląskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu w Katowicach (Dz.Urz. Woj. Śląskiego nr 104, poz. 2317 ze zm.)

3. NIK negatywnie ocenia formalne uregulowanie przez Dyrektora Generalnego Urzędu dopiero w dniu 16 grudnia 2010 r. zadań Oddziału Transportu²⁰, po upływie prawie roku od włączenia go w struktury Urzędu z dniem 21 grudnia 2009 r. Negatywnie ocenia się również niewydanie przez Dyrektora Generalnego Urzędu (po włączeniu Oddziału Transportu w struktury Urzędu) zarządzenia w sprawie zasad gospodarowania i korzystania z taboru samochodowego ŚUW, w wyniku czego nie było w 2010 r. formalnych zasad rozdysponowania pojazdów nabytych bądź wziętych w leasing przez Urząd w latach 2009–2010.

Zasady te Dyktor Generalny określił dopiero Zarządzeniem Nr 155/2/11 wydanym w dniu 22 lutego 2011 r., w toku kontroli NIK.

4. NIK za niecelowy i niegospodarny uznaje wydatek poniesiony w 2010 r. przez Urząd na zakup odbiorników telewizyjnych SAMSUNG LED UE40 i UE55 o wartości brutto odpowiednio 4.598 zł i 10.266 zł (wraz z okablowaniem)²¹.

Ustalono, że telewizory te, nabyte celem umieszczenia w Sali Reprezentacyjnej Urzędu, zainstalowano odpowiednio w pomieszczeniu „zaplecze Wojewody” oraz „salka Dyrektora Generalnego”. W toku kontroli Z-ca Dyrektora Biura Inwestycji, Zamówień Publicznych i Logistyki wyjaśniła, że „na salach reprezentacyjnych, tj. Sali Sejmu Śląskiego, Sali Marmurowej i Złotej, nie ma zamontowanych żadnych odbiorników telewizyjnych. W czasie konferencji, szkoleń, narad odbywających się na salach reprezentacyjnych wykorzystywane są odbiorniki mobilne”. Stwierdzono, że Urząd posiada, przyjęte do używania w dniu 10 grudnia 2009 r., trzy odbiorniki mobilne marki LG 50 PG o wartości 3.499 zł każdy, a ponadto w „Sali Beskidzkiej” (będącej w dyspozycji Biura Dyrektora Generalnego) znajduje się odbiornik marki LG o wartości początkowej 18.999 zł, przyjęty do używania z dniem 31 grudnia 2007 r., a w gabinecie Wojewody odbiornik marki SAMSUNG o wartości początkowej 1.599 zł. O niecelowości zakupu świadczy również fakt, że w czasie jego dokonania w magazynie Urzędu znajdowało się kilka nieużywanych odbiorników telewizyjnych, w tym dwa telewizory SAMSUNG PS 63 o wartości 13.999 zł każdy (nabyte w dniu 30 grudnia 2009 r. i wydane z magazynu Urzędu dopiero w toku kontroli NIK, w dniu 10 marca 2011 r.), czy też telewizor SAMSUNG PS 50 o wartości 4.178 zł (zdeponowany w magazynie Urzędu do czasu zakończenia kontroli).

²⁰ poprzez wydanie zarządzenia Nr 155/61/10 w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Biura Inwestycji, Zamówień Publicznych i Logistyki.

²¹ odbiorniki nabył Dyktor Biura Dyrektora Generalnego zgodnie z fakturami VAT nr FAV/614 i nr FAV/610 z dnia 24 lutego 2010r., sfinansowanymi z pobranej wcześniej przez niego zaliczki gotówkowej.

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponosi Dyrektor Biura Dyrektora Generalnego, który dokonał przedmiotowego zakupu oraz Dyrektor Generalny z tytułu braku właściwego nadzoru.

- 5 NIK negatywnie ocenia brak prowadzenia jakiejkolwiek dokumentacji magazynowej dla odbiorników telewizyjnych składowanych w magazynie Urzędu. Jediną bowiem dokumentacją potwierdzającą przyjęcie i wydanie składnika majątkowego do/z magazynu były ręczne zapiski w zeszycie prowadzonym dla własnego użytku przez magazyniera i to dopiero od marca 2011 r.

Zdaniem NIK odpowiedzialność za powyższe ponosi Dyrektor Generalny, który zaniechał określenia zasad przechowywania w magazynie w formie tzw. „depozytów”, składników majątkowych, w szczególności odbiorników telewizyjnych. Zgodnie bowiem z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, Dyrektor Generalny winien zapewnić prawidłowe funkcjonowanie Urzędu, a zgodnie z § 11 pkt. 10 Regulaminu Organizacyjnego Biura Inwestycji, Zamówień Publicznych i Logistyki (które podlega Dyrektorowi Generalnemu), do jego zakresu działania (w ramach Oddziału Logistyki) należy zapewnienie warunków sprawnego funkcjonowania Urzędu, w tym w szczególności prowadzenie magazynu Urzędu.

Jednocześnie stwierdzono, że do czasu kontroli NIK odbiorniki telewizyjne, znajdujące się w Urzędzie, nie były oznaczone numerami inwentarzowymi, które nadano im w trakcie kontroli.

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponoszą pracownicy bezpośrednio odpowiedzialni za nadawanie numerów inwentarzowych oraz z tytułu braku właściwego nadzoru Dyrektor Biura Inwestycji, Zamówień Publicznych i Logistyki oraz Dyrektor Generalny.

6. NIK negatywnie ocenia nieuregulowanie przez Dyrektora Generalnego zasad udzielania pracownikom Urzędu zaliczek na wydatki inne niż podróże służbowe.

W 2010 r. Urząd takich zaliczek udzielił na łączną kwotę 202.312,10 zł. Zdaniem NIK, brak jakichkolwiek uregulowań w przedmiotowym zakresie doprowadził do sytuacji, w której przykładowo p.o. kierownika Oddziału Transportu w dniu 8 stycznia 2010 r. pobrała zaliczkę w kwocie 5.000 zł, którą zwróciła dopiero 30 grudnia 2010 r., pomimo zobowiązania się do jej rozliczenia do dnia 11 stycznia 2010 r.

NIK nie podziela w powyższym zakresie wyjaśnień kierownictwa Urzędu, że była to tzw. „zaliczka stała”, gdyż w takim przypadku nie zostałby określony krótki termin jej rozliczenia. Ponadto ta sama osoba, w dniu 21 października 2010 r., pobrała zaliczkę w kwocie 15.000 zł „na zakup paliwa do samochodów służbowych”, pomimo że potrzeby w tym zakresie zabezpieczono umową nr DZF/64468/2010, zawartą przez Urząd z PKN ORLEN S.A. w dniu 21 września 2010 r. Jak wyjaśnił Dyrektor Generalny zaliczkę tę zwrócono 29 listopada 2010 r. „po ustnym przypomnieniu o konieczności rozliczenia zaliczki”. Ponadto kwotę 5.000 zł z kasy Urzędu pobrał w dniu 21 kwietnia 2010 r. również Dyrektor Generalny, którą rozliczył po upływie 8 miesięcy dnia 22 grudnia 2010 r.

NIK nie zgadza się ze stanowiskiem Dyrektora Generalnego w złożonych wyjaśnieniach, że pobrana zaliczka pieniężna miała inny charakter aniżeli karta płatnicza, którą jednocześnie dysponował (z limitem wydatków w wysokości 20.000 zł rocznie), gdyż jak sam wyjaśnił „zaliczka w kwocie 5 000 zł została pobrana w celu zabezpieczenia środków na drobne wydatki w sytuacjach nadzwyczajnych”, które zdaniem NIK mogły być realizowane również za pomocą karty płatniczej. Podkreślić należy, że z pobranych wyżej zaliczek pieniężnych, ani Dyrektor Generalny, ani p.o. kierownik Oddziału Transportu nie dokonali żadnych wydatków służbowych, zwracając je w całości pod koniec roku budżetowego, co zdaniem NIK może wskazywać, że pobrane zaliczki miały faktycznie charakter nieodpłatnych pożyczek udzielonych ze środków finansowych Urzędu tym pracownikom.

7. NIK zwraca uwagę na niegospodarny charakter zakupu przez Urząd czterech kompletów ubrań męskich (garniturów), nabytych w lutym i kwietniu 2010 r. za łączną kwotę 3.417,10 zł²² (sfinansowanych z tzw. „zaliczki stałej” pobranej przez Dyrektora Biura Inwestycji, Zamówień Publicznych i Logistyki), który uzasadniono zakupem „ubrania roboczego dla pracowników ochrony” i „umundurowania dla pracowników ochrony ŚUW”.

Ustalono, że w dniu 26 stycznia 2010 r. Urząd zakupił trzynaście kompletów ubrań męskich (o wartości 366 zł brutto każdy)²³, które wydano pracownikom ochrony Urzędu. Jak wyjaśniła Dyrektor Biura Inwestycji, Zamówień Publicznych i Logistyki „ubrania męskie nabyte na podstawie ww. faktur (z lutego i kwietnia 2010 r.) zostały

²² zgodnie z fakturą VAT nr FP/5/2010 z dnia 22 lutego 2010r. opiewającą na kwotę 1.619,10 zł brutto (ubranie za 1.079,10 zł i 540 zł) i nr FP/7/2010 z dnia 14 kwietnia 2010r. opiewającą na kwotę 1.798 zł brutto (dwa ubrania za kwotę 899 zł każde)

²³ zgodnie z fakturą VAT nr 20/1/2010/FA opiewającą na kwotę 4.758 zł brutto

nabyte jako ubrania rezerwowe, dlatego nie zostały one wydane pracownikom ochrony (...). Wyjaśniam, że jeżeli zajdzie potrzeba wynajęcia dodatkowych pracowników ochrony, wtedy nabyte garnitury zostaną wypożyczone tym osobom". Niezrozumiałym jest fakt przechowywania od około roku ubrań męskich o wartości przykładowo 1.079,10 zł za komplet²⁴, na potrzeby hipotetycznej sytuacji konieczności dodatkowego pracownika ochrony, przy jednoczesnym wydaniu zatrudnionym obecnie pracownikom ochrony prawie trzykrotnie tańszych ubrań. NIK nie podziela również wyjaśnień Dyrektora Biura Inwestycji, Zamówień Publicznych i Logistyki złożonych w zakresie wysokości kosztów nabytych w lutym i kwietniu 2010 r. ubrań męskich (w porównaniu z kosztami ubrań nabytych w styczniu 2010 r.), że „*po pierwsze garnitury nabyte w dniach 22.02.2010r. i 14.04.2010r. zostały nabyte w innym sklepie niż garnitury nabyte w styczniu 2010 r., a ponadto zmieniły się ceny*”.

Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości ponosi Dyrektor Biura Inwestycji, Zamówień Publicznych i Logistyki oraz z tytułu braku nadzoru Dyrektor Generalny.

8. NIK zwraca również uwagę, że Urząd, jako organizator postępowań o udzielenie zamówień publicznych, jest zobowiązany do zwrotu wpłaconych przez oferentów wadium w terminach określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²⁵.

Ustalono, że w postępowaniu przetargowym nr BI I 323/54/10 wadium w kwocie 7.000 zł zwrócono Wykonawcy dnia 18 października 2010 r., pomimo że umowę z tym wykonawcą zawarto dnia 3 września 2010 r., co stanowiło naruszenie art. 46 ust. 1 a ustawy Prawo zamówień publicznych²⁶. Zdaniem NIK „*bardzo duża liczba prowadzonych jednocześnie postępowań*” – jak wyjaśniła Z-ca Dyrektora Biura Inwestycji, Zamówień Publicznych i Logistyki – nie może stanowić uzasadnienia dla opóźnień w zwrocie kwot należnych oferentom.

Ponadto NIK zwraca uwagę, że w dziesięciu z dwudziestu badanych postępowań przetargowych otwarcia ofert dokonano w niepełnym składzie osobowym komisji przetargowej²⁷, pomimo że - zgodnie z § 1 pkt. 3 w zw. z § 4 Regulaminu Pracy

²⁴ o składzie 100% wełna

²⁵ Dz.U. z 2010r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

²⁶ zamawiający nie wymagał wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy

²⁷ w dwóch przypadkach przy udziale jednej osoby, w ośmiu przypadkach przy udziale dwóch osób

Komisji Przetargowej²⁸ - do komisji przetargowej składającej się z co najmniej trzech osób należy otwarcie ofert.

VII. W 2010 r., w części budżetowej 85/24, przeciętnie zatrudniano 4 063 osoby, więcej o 1 622 osoby (66,4 %) od przeciętnego zatrudnienia w 2009 r. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w tym roku wyniosło 3 588,94 zł, co stanowiło 90,5% przeciętnego wynagrodzenia brutto na jednego pełnozatrudnionego w 2009 r. (3 966,16 zł). Zwiększone zatrudnienie oraz spadek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na jednego zatrudnionego wynikały głównie z przejęcia z dniem 1 stycznia 2010 r. jednostek inspekcji sanitarnej (w których w 2010 r. przeciętne zatrudnienie wyniosło 1 619 osób, z przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem brutto 2 885,35 zł) oraz przekazania w 2009 r. do samorządu województwa Zespołu Parków Krajobrazowych wraz z gospodarstwem pomocniczym (w których zatrudniano 23 osoby z przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem 2 557,72 zł). Uwzględniając powyższe zmiany zatrudnienie wzrosło efektywnie w badanej części budżetu o 26 osób i głównie wynikało ze wzrostu zatrudnienia w grupie członków Korpusu Służby Cywilnej.

NIK nie wnosi uwag do wydatkowania środków na wynagrodzenia.

VIII. Badanie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych, wiarygodności ksiąg rachunkowych oraz systemu rachunkowości i mechanizmów kontroli zarządczej przeprowadzono poprzez kontrolę zgodności uregulowań wewnętrznych w powyższym zakresie z przepisami prawa, w formie przeglądu analitycznego ksiąg oraz badania próby 138 wydatków dobranych losowo metodą monetarną i 16 wydatków wynikających z przeglądu analitycznego i doboru celowego o łącznej wartości 15.164,6 tys. zł (co stanowiło 17,6 % wydatków Urzędu, jako dysponenta III stopnia) oraz 20 dowodów obejmujących dochody o łącznej wartości 139,8 tys. zł.

Na podstawie badania dowodów i zapisów księgowych, stwierdzono 13 nieprawidłowości w wydatkach (na kwotę 1.000,1 tys. zł - 1,2 % wydatków ogółem Urzędu) oraz 16 nieprawidłowości w dochodach (na kwotę 157,4 tys. zł), w tym:

1) 13 błędów (wydatki w kwocie 1.000,1 tys. zł) dotyczących formalnej poprawności dowodów i zapisów księgowych (nie mających wpływu na sprawozdawczość), które polegały na:

a) ujęciu w zapisach księgowych błędnych dat operacji gospodarczych, tj. innych niż wynikające z 9 faktur (wydatki w kwocie 705,1 tys. zł), co było niezgodne

²⁸ stanowiącego załącznik nr II do zarządzenia wewnętrznego Dyrektora Generalnego nr 0155/9/04 z dnia 6 maja 2004 r. w sprawie zasad przeprowadzania postępowań o zamówienie publiczne w ŚUW

z art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1997 r. o rachunkowości²⁹. W przypadku 6 błędów Główny Księgowy Urzędu wyjaśnił, że jako datę operacji gospodarczej przyjęto datę wystawienia dokumentu, a odnośnie 3 pozostałych p.o. Kierownika Oddziału Księgowości Budżetowej i Pozabudżetowej wyjaśniła, że błędy wynikają „z oczywistej pomyłki pracownika”.

b) zaksięgowaniu dwóch dowodów (wydatki w kwocie 191,8 tys. zł) niezgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 3 ustawy o rachunkowości, a mianowicie:

- notę księgową, dotyczącą wydatku na kwotę 1,2 tys. zł, wystawioną przez Komendę Główną Straży Granicznej, zaksięgowano z opisem operacji: „*Faktura za wykonane usługi nr: 533/BF/2010*”, pomimo że dotyczyła ona refundacji kosztów serwisu sprzętu teletransmisyjnego, związanych z obsługą Centralnego Węzła Teleinformatycznego Straży Granicznej,
- fakturę dotyczącą wydatku na kwotę 190,6 tys. zł zaksięgowano bez opisu operacji.

Główny Księgowy Urzędu w sprawie opisu operacji noty księgowej wyjaśnił, że: „...*pracownik posłużył się automatem podpowiadającym w systemie finansowo-księgowym określenie typowych operacji gospodarczych, który w tym przypadku był w niewielkim stopniu zbieżny z treścią operacji gospodarczej polegającej na wykonaniu usługi serwisu sprzętu teleinformatycznego.*”, natomiast w sprawie braku opisu operacji do faktury stwierdził, że: „*Opis operacji gospodarczej zawiera nr faktury bez stosownego uszczegółowienia.*”.

c) braku potwierdzenia sprawdzenia faktury (wydatek w kwocie 4,1 tys. zł) pod względem formalno-rachunkowym, czym naruszono przepis art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości oraz Instrukcję.

Główny Księgowy Urzędu wyjaśnił, że pracownik dokonał sprawdzenia faktury pod względem formalnym i rachunkowym, jednak nie zamieścił na niej odpowiedniej adnotacji,

d) zadekretowaniu i zaksięgowaniu przypisu zobowiązania z tytułu odszkodowania (wydatek w kwocie 99,1 tys. zł) po stronie winien na koncie 750 *Przychody i koszty finansowe*, zamiast na koncie 760 *Pozostałe przychody i koszty*, co było niezgodne z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont

²⁹ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm., zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”.

dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych³⁰.

Główny Księgowy Urzędu wyjaśnił, że powyższe odszkodowanie winno być ujęte na koncie 760, w związku z czym w dniu 15 marca 2011 r. dokonano korekty błędnego księgowania,

2) 5 błędów (dochody na kwotę 37,8 tys. zł) dotyczących poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych, które polegały na:

- a) zadekretowaniu postanowienia o wymierzeniu osobie prawnej kary w kwocie 5 tys. zł (za rozbudowę obiektu budowlanego niezgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym) z błędną klasyfikacją budżetową - rozdział 71015 § 0570, zamiast rozdział 71015 § 0580, a zatem niezgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych³¹.

Główny Księgowy Urzędu wyjaśnił, że błędna dekretacja była wynikiem pomyłki,

- b) braku w dekretacjach dwóch decyzji o nałożeniu kar administracyjnych na przewoźników w łącznej kwocie 32,8 tys. zł wskazania kont, na których je zaksięgowano, oraz omyłkowe zaksięgowanie tych decyzji z błędnymi datami operacji gospodarczych, co było niezgodne z art. 21 ust. 1 pkt 6 i art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

Główny Księgowy Urzędu wyjaśnił, że brak kont na wydrukach dokumentów księgowych był spowodowany najprawdopodobniej chwilowym błędem systemu operacyjnego.

3) 11 błędów (dochody na kwotę 119,6 tys. zł) dotyczących wiarygodności ksiąg rachunkowych w odniesieniu do sprawozdań bieżących, które polegały na:

- a) zadekretowaniu i zaksięgowaniu 8 decyzji o nałożeniu kar administracyjnych na przewoźników w łącznej kwocie 111,6 tys. zł oraz dowodów zapłaty tych kar z błędną klasyfikacją budżetową - rozdział 75011 § 0690, zamiast rozdział 75011

³⁰ Dz. U. Nr 142, poz. 1020 ze zm., które miały zastosowanie do ewidencji zdarzeń w roku obrotowym 2010, zgodnie z § 27 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861).

³¹ Dz. U. Nr 38, poz. 207 ze zm., zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie klasyfikacji”.

§ 0580, co było niezgodne z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia w sprawie klasyfikacji. Wskutek powyższego ww. należności oraz ich płatności ujęto w miesięcznych sprawozdaniach Rb-27 w niewłaściwej podziałce klasyfikacji budżetowej.

Główny Księgowy Urzędu wyjaśnił, że powyższe dowody zadekretowano i zaksięgowano pod § 0690 z uwagi na to, że były tam również ujmowane inne podobne należności wpływające z Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców, tj. koszty wydalenia cudzoziemców. W dniu 2 lutego 2011 r. skorygowano błędne księgowania przypisów i zapłaty należności z tytułu kar administracyjnych nałożonych na przewoźników, ujmując je pod § 0580,

- b) zaksięgowaniu 3 należności w łącznej kwocie 8 tys. zł, wynikających z postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia i decyzji o zwrocie kosztów wydalenia cudzoziemca, do kwartałów przypadających po kwartałach, w których ww. orzeczenia stały się ostateczne (18 lutego 2010 r. i 28 października 2006 r., zaksięgowano odpowiednio do kwietnia 2010 r. i października 2010 r.), co było niezgodne z art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości. Wskutek powyższego nie ujęto ich w sprawozdaniach Rb-27: odpowiednio 4,1 tys. zł za marzec 2010 r. oraz 3,9 tys. zł w sprawozdaniu Rb-27 za 2006 r. W sprawie postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia Główny Księgowy Urzędu wyjaśnił, że Urząd posiadał informację od wierzyciela o prawdopodobnym wykonaniu obowiązku o charakterze niepieniężnym. Natomiast zaksięgowanie decyzji o zwrocie kosztów wydalenia cudzoziemca po 4 latach od dnia, w którym stała się ostateczna, wynikało z przyczyn opisanych w pkt III.1 wystąpienia.

Zdaniem NIK stwierdzone błędy dotyczące poprawności formalnej dowodów, dekretacji i ewidencji świadczą o niewystarczającej kontroli w tym zakresie.

Odpowiedzialność za nieprawidłowości dotyczące wiarygodności ksiąg oraz poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych ponoszą Główny Księgowy Urzędu oraz Dyrektor Generalny, sprawujący bezpośredni nadzór nad komórkami organizacyjnymi Urzędu w zakresie prawidłowego wykonywania przez nie zadań.

Wyniki przeprowadzonych badań uzasadniają sformułowanie następujących ocen:

- pozytywnej w zakresie wiarygodności ksiąg rachunkowych w odniesieniu do sprawozdawczości rocznej oraz pozytywnej w zakresie wiarygodności ksiąg

rachunkowych w odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej (w powyższych ocenach uwzględniono nieprawidłowości opisane w pkt III.3 i VIII.3, które jednak nie przekroczyły progów istotności przyjętych przez NIK);

- negatywnej w zakresie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych.

W wyniku badania wiarygodności ksiąg rachunkowych oraz przeniesień danych z ksiąg rachunkowych do sprawozdań budżetowych stwierdzono, że sporządzono je terminowo i prawidłowo, w oparciu o dane z ewidencji księgowej.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli sprawozdania Urzędu (jako dysponenta III stopnia) za 2010 r., roczne: Rb-23, Rb-27, Rb-28 i Rb-28 Programy oraz kwartalne (za IV kwartał 2010 r.): Rb-N i Rb-Z, przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań w 2010 r.

- IX. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie łączne sprawozdania budżetowe Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych, Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych i Rb-28 wykonania planu wydatków budżetu państwa w części 85/24 – województwo śląskie za rok 2010. Sprawozdania opracowano z wykorzystaniem Systemu Obsługi Budżetu Państwa Trezor. Ocenę sformułowano na podstawie wyników badania mechanizmów systemu Trezor. Dają one pewność co do prawidłowości przenoszenia danych pod względem formalno-rachunkowym ze sprawozdań jednostkowych do sprawozdań łącznych.
- X. Wojewoda Śląski w budżecie zadaniowym na 2010 r. realizował 62 zadania wyodrębnione w 17 spośród 22 funkcji ujętych w uzasadnieniu do ustawy budżetowej na 2010 r. Kontrolą objęto planowanie i wykonanie budżetu zadaniowego w ramach zadania 20.2 *Ratownictwo medyczne*, funkcji 20 *Organizacja opieki zdrowotnej i polityka zdrowotna*. Planując budżet zadaniowy na 2010 r. Wojewoda, w ramach ww. zadania 20.2 *Ratownictwo medyczne*, wyodrębnił podzadanie 20.2.1 *Wspieranie ratownictwa medycznego*, lecz nie wskazał w nim działań, co było niezgodne z ust. 86 pkt 6 załącznika nr 77 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2010³².

Pierwotnie, jako mierniki monitorowania ww. zadania, Urząd przyjął liczby przypadków przekraczających maksymalny czas dotarcia zespołu ratownictwa medycznego do miejsca zdarzenia oraz działających Szpitalnych Oddziałów

³² Dz. U. Nr 80, poz. 673.

Ratownictwa i Centrów Urazowych w stosunku do założeń Wojewódzkiego Planu, a monitorowania ww. podzadania - liczbę przeprowadzonych kontroli jednostek systemu ratownictwa medycznego. Ostatecznie jednak do pomiaru osiągnięcia celu przyjęto: dla zadania – medianę czasu dotarcia na miejsce zdarzenia w województwie, w mieście i poza miastem, a dla podzadania - liczbę zespołów ratownictwa medycznego na liczbę mieszkańców.

Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Urzędu wyjaśnił, że zmiana mierników ww. zadania i podzadania związana była z zawartością umieszczonego na stronie Ministerstwa Finansów pliku BUZA na 2010 r., (przeznaczonego do planowania budżetu zadaniowego przez właściwych dysponentów), który zawierał odmienne, od proponowanych, mierniki i nie dawał możliwości ich modyfikacji. Natomiast niewskazanie działań w ww. podzadaniu 20.2.1 *Wspieranie ratownictwa medycznego* wynikało z przeoczenia.

XI. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia sposób przeprowadzenia likwidacji gospodarstwa pomocniczego Zakład Obsługi Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach (zwanego dalej ZO), co uzasadniają następujące ustalenia kontroli:

- 1) W dniu 26 października 2009 r. Dyrektor Generalny wydał Zarządzenie nr 0155/23/09 w sprawie likwidacji ZO (zwane dalej „zarządzeniem w sprawie likwidacji”), czym naruszył:
 - a) obowiązujący do dnia 31 grudnia 2009 r. przepis art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych³³, który stanowił, że gospodarstwo pomocnicze likwiduje kierownik jednostki budżetowej, przy czym zgodnie z § 4 *Regulaminu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach* (zwanego dalej *Regulaminem*) Urzędem kieruje Wojewoda,
 - b) § 8 pkt 11 *Regulaminu*, w którym do wyłącznej kompetencji Wojewody zastrzeżono sprawy związane z likwidacją jednostek organizacyjnych podporządkowanych Wojewodzie,
 - c) art. 25 ust. 4 ustawy o służbie cywilnej stanowiący, że Dyrektor Generalny wykonuje inne (poza zapewnieniem funkcjonowania i ciągłości pracy Urzędu, dokonywaniem czynności z zakresu prawa pracy wobec osób zatrudnionych w Urzędzie i realizowaniem polityki personalnej oraz wykonywaniem zadań

³³ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm., zwanej dalej „ustawą fp z 2005 r.”.

kierownika urzędu, wynikających z odrębnych przepisów) zadania z upoważnienia kierownika tego urzędu,

- d) § 57 *Regulaminu*, zgodnie z którym Dyrektor Generalny wydaje zarządzenia w zakresie określonym w art. 25 ust. 4 ustawy o służbie cywilnej.

Dyrektor Generalny wyjaśnił, że w myśl art. 27 ust. 1 pkt 1 ustawy fp z 2005 r., gospodarstwo pomocnicze mogło być zlikwidowane przez kierownika jednostki budżetowej za zgodą wojewody. Nadmienił ponadto, że uzyskał taką zgodę w formie adnotacji dokonanej przez Wojewodę Śląskiego na przedmiotowym zarządzeniu.

NIK nie podziela stanowiska, że kierownikiem Urzędu jest Dyrektor Generalny, a z adnotacji na przedmiotowym zarządzeniu wynika jedynie, że Wojewoda Śląski wiedział o likwidacji ZO.

- 2) Zobowiązań po zlikwidowanym ZO, w kwocie 303,5 tys. zł, zapłaconych przez Urząd w dniach od 10 stycznia do 28 lutego 2011 r., nie przejęto na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego, czym naruszono art. 89 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych³⁴. Dyrektor Generalny wyjaśnił, że Urząd, na podstawie przedstawionych faktur, płacił na bieżąco zobowiązania zlikwidowanego ZO, będąc jego następcą prawnym, natomiast protokół zdawczo-odbiorczy sporządzi się niezwłocznie po sporządzeniu bilansu, który będzie źródłem wiarygodnych i rzetelnych danych. Zobowiązania w kwocie 303,5 tys. zł i należności w kwocie 16,2 tys. zł wykazano jako podlegające przejęciu na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego z dnia 23 marca 2011 r.
- 3) Z kwoty 303,5 tys. zł zobowiązań zlikwidowanego ZO do dnia 22 lutego 2011 r. Urząd zapłacił 168,6 tys. zł, pomimo że w *Planie jednostkowym wydatków według projektu ustawy budżetowej na 2011 r.* (decyzja Wojewody Śląskiego z dnia 7 stycznia 2011 r.) nie zaplanowano środków w rozdziale 75011 § 4160 *Pokrycie ujemnego wyniku finansowego i przejęcie zobowiązań po likwidowanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych*. Dopiero w *Planie jednostkowym wydatków według ustawy budżetowej na 2011 r.* (decyzja Wojewody Śląskiego z dnia 23 lutego 2011 r.) w powyższej podziałce klasyfikacji budżetowej ujęto kwotę 90 tys. zł, którą następnie zwiększono do 355,8 tys. zł.

³⁴ Dz. U. Nr 157, poz. 1241 ze zm., zwanej dalej „ustawą pwufp”.

Dokonanie wydatku, pomimo niezaplanowania środków na ten cel, Główny Księgowy Urzędu wyjaśnił tym, że zobowiązania musiały być uregulowane przed terminem wymagalności. Nadmienił ponadto, że w takiej sytuacji, z uwagi na brak możliwości wydania decyzji zmieniającej do projektu planu finansowego, środki finansowe zostają zabezpieczone zgodnie z wykonaniem w planie finansowym, po przyznaniu środków w ustawie budżetowej. W sprawie niezaplanowania środków finansowych w rozdziale 75011 § 4160 Dyrektor Generalny oraz Dyrektor Biura Dyrektora Generalnego wyjaśnili, że w czasie planowania budżetu na 2011 r. (przełom czerwca i lipca 2010 r.) zakładano zakończenie procesu likwidacji ZO przed końcem 2010 r., bez dodatkowych zobowiązań. Wyjaśnienie to nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż zarządzenie w sprawie likwidacji wskazuje, że zakończenie tego procesu zaplanowano na dzień 31 grudnia 2010 r., a mając na uwadze przepisy art. 5 ust. 2 w zw. z art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej³⁵, już w czasie planowania budżetu na 2011 r. było wiadomo, że z dniem 31 marca 2011 r. stanie się wymagalne zobowiązanie wobec przejętych przez Urząd pracowników ZO, z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2010 r.

- 4) Pracownikowi pełniącemu obowiązki Dyrektora, a następnie Likwidatora ZO, do dnia 30 listopada 2010 r. nie złożono propozycji zatrudnienia w Urzędzie, o której mowa w art. 100 ust. 1 ustawy pwufp, co skutkowało wygaśnięciem stosunku pracy i poniesieniem kosztów w łącznej kwocie 33,4 tys. zł (w tym, z tytułu wypłaconej odprawy pieniężnej i ekwiwalentu za urlop oraz składek na ubezpieczenia społeczne). Tymczasem w dniu 30 lipca 2010 r. Komisja Rekrutacyjna Urzędu wybrała jego kandydaturę na stanowisko Kierownika Oddziału Logistyki w Biurze Inwestycji Zamówień Publicznych i Logistyki, a w dniu 29 grudnia 2010 r. Dyrektor Generalny podpisał z nim umowę o pracę na czas określony.

Dyrektor Generalny, w sprawie odstąpienia od przejścia pracownika ZO w trybie art. 100 ustawy pwufp wyjaśnił, że podjął decyzję o nawiązaniu stosunku pracy w trybie ustawy o służbie cywilnej, który umożliwia zatrudnienie pracownika na czas określony oraz rodzi konieczność odbycia przez niego służby

³⁵ Dz. U. Nr 160, poz. 1080 ze zm.

przygotowawczej zakończonej egzaminem i poddania się ocenie w służbie cywilnej. Dyrektor Generalny nadmieniał ponadto, że Kierownik Oddziału Logistyki pobiera obecnie wynagrodzenie niższe od wynagrodzenia, które pobierał jako Likwidator ZO, co nie byłoby możliwe w przypadku przejścia go w trybie art. 100 ustawy pwufp. Powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie, gdyż w myśl art. 100 ust. 1 ustawy pwufp stosunki pracy z pracownikami gospodarstw pomocniczych państwowych jednostek budżetowych wygasają z dniem zakończenia likwidacji (31 grudnia 2010 r.), jeżeli na 30 dni przed terminem zakończenia likwidacji albo nie później niż z dniem 30 listopada 2010 r. kierownik państwowej jednostki budżetowej nie zaproponował im nowych warunków pracy lub płacy na dalszy okres. Tak więc Urząd nie był zobowiązany do zachowania dotychczasowego wynagrodzenia przejmowanych pracowników ZO. Ponadto, zgodnie z art. 100 ust. 2 ustawy pwufp, propozycja nowych warunków pracy lub płacy, o której mowa w art. 100 ust. 1 tej ustawy, może obejmować nawiązanie stosunku pracy na stanowisku urzędniczym w rozumieniu ustawy o służbie cywilnej, jeżeli charakter pracy wykonywanej w likwidowanej jednostce jest podobny do charakteru pracy wykonywanej na stanowisku urzędniczym.

- 5) Do dnia 22 marca 2011 r. nie wyegzekwowano od Likwidatora ZO końcowego protokołu likwidacji, który – zgodnie z zarządzeniem w sprawie likwidacji – winien być sporządzony w terminie 30 dni od jej zakończenia. Dokument o nazwie *Końcowe sprawozdanie z likwidacji* Likwidator ZO przekazał Dyrektorowi Generalnemu dopiero 23 marca 2011 r. - 52 dni po terminie.

Dyrektor Generalny wyjaśnił, że wyraził zgodę na przesunięcie terminu sporządzenia ww. dokumentu, jednak nie wydał zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie likwidacji, z uwagi na to, że w 2010 r. nie obowiązywały już przepisy ustawy fp z 2005 r. Wyjaśnił ponadto, że nie wydał nowego zarządzenia na podstawie obowiązujących przepisów, gdyż likwidacja dobiegała końca i byłoby to niecelowe.

Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości ponosi Dyrektor Generalny, który sprawował nadzór nad przeprowadzeniem likwidacji ZO.

Jednocześnie stwierdzono, że aktywa trwałe i obrotowe ZO przejął Urząd na podstawie protokołów zdawczo-odbiorczych i zaewidencjonował je w swoim systemie finansowo-księgowym. Kwoty wykazane, w sporządzonym w dniu

31 stycznia 2011 r. sprawozdaniu Rb-31 z wykonania planów finansowych gospodarstw pomocniczych za 2010 r., były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej ZO. We wszystkich skontrolowanych przypadkach, zgodnie z art. 100 ust. 3 ustawy pwufp, pracowników ZO powiadomiono na piśmie o zmianach, jakie mają nastąpić w zakresie ich stosunków pracy, w tym o skutkach nieprzyjęcia nowych warunków pracy lub płacy. Wyliczono również należności pracowników, których stosunki pracy wygasły w związku z likwidacją.

W trakcie kontroli Dyrektor Generalny podjął bezpodstawną próbę ograniczenia prawa upoważnionych kontrolerów NIK do wglądu do dokumentów związanych z przedmiotem kontroli, powołując się na obowiązek uzyskania przez nich zgody kierownika jednostki, o której mowa w art. 75 ustawy o rachunkowości, choć przepisu tego nie stosuje się, w przypadku gdy odrębne przepisy stanowią inaczej (art. 29 pkt. 2 lit. b ustawy o NIK). NIK uważa za niedopuszczalne wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, po zakończeniu postępowania kontrolnego, wobec kilku pracowników Urzędu, wykonujących obowiązki wynikające z ustawy o NIK.

Stwierdzone powyżej nieprawidłowości, za które odpowiada Dyrektor Generalny Urzędu, w ocenie NIK, wskazują na niezasadność zajmowania tego stanowiska przez Łukasza Falgiera.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. *Niezwłoczne podejmowanie czynności w celu dochodzenia należności wymagalnych.***
- 2. *Zapewnienie niezwłocznego przekazywania ostatecznych decyzji o zwrocie kosztów wydalenia cudzoziemców do Biura Inwestycji Zamówień Publicznych i Logistyki.***
- 3. *Zapewnienie bieżącego ujmowania decyzji o zwrocie kosztów wydalenia cudzoziemców w księgach rachunkowych Urzędu.***
- 4. *Zapewnienie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych.***
- 5. *Efektywne i zgodne z przeznaczeniem zagospodarowanie pojazdów samochodowych w Urzędzie.***
- 6. *Demontaż nielegalnie zamontowanej w pojazdach Urzędu sygnalizacji świetlno-dźwiękowej zastrzeżonej dla pojazdów uprzywilejowanych.***
- 7. *Zagospodarowanie odbiorników telewizyjnych składowanych w magazynie.***
- 8. *Uregulowanie zasad przechowywania w magazynie składników majątkowych w formie tzw. „depozytu”.***

- 9. Uregulowanie zasad udzielania pracownikom Urzędu zaliczek na wydatki inne niż związane z kosztami podróży służbowych.*
- 10. Zapewnienie terminowego zwracania oferentom kwot im należnym.*
- 11. Zwiększenie nadzoru nad przekazywaniem dotacji dla jst.*
- 12. Dostosowanie wysokości zgłaszanych Ministrowi Finansów potrzeb na środki budżetowe do faktycznych potrzeb ponoszonych wydatków.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wojewodę, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.